

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov:

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev ~ Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States:
Issued every day except
- Sundays and Holidays:

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT,

NO. 249. — ŠTEV. 249.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 26, 1913. — ČETRTEK, 26. JUNIJA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Spopadi med Srbi in Bolgari. Bolgari pobiti in vrženi nazaj.

PRI ZLETOVU SE JE BILA HUDA BITKA. ČASOPISJE IZHAJA V POSEBNIH IZDAJAH. "VOJNA SE JE ZAČELA." NA OBEH STRANEH JE PADLO VEĆ KOT 500 MOŽ. BELGRAJSKO PREBIVALSTVO DO SKR AJNOSTI RAZBURJENO.

Belgrad, Srbija. 25. junija. — Pri kraju Zletova v Makedoniji so srbske čete popolnoma pobile Bolgare in jih vrgele nazaj. Uradno poročilo naznana, da je stalo srbsko vojaštvo še tedaj v akcijo, ko so začeli prihajati precej močni bolgarski oddelki čez reko Vardar.

Po budem boju so se morali Bolgari podati v beg. Na bojišču so pustili precej mrtvih in ranjenih in so se umaknili z vseh onih točk, katere so bili zasedli v osvojenem ozemlju.

Sodeč po prejšnjih poročilih so Bolgari napadli po eni urri srbske pozicije pri Zletova in Radkova-

cu. Kot trdijo hrvojavke, se je to zgodilo brez vsakega vzroka.

Spopad med Bolgari in Srbi je povzročil povsod velikansko razburjenje. Časopisje, ki izhaja v posebnih izdajah, primaši hrvojavke z debelimi naslovi: "Vojna se je začela!"

Ceste in javni lokalci so polni preplašenega prebivalstva.

Poznejsa poročila javljajo, da je navadilo na srbske postojanke 12.000 Bolgarov, katere je podpiralo 500 metalev bomb. Srbi so se postavili napadalem v bran z nasajenimi bajoneti, kar je prisililo Bolgare, da so se morali umakniti. Na obih straneh je padlo kakih 500 mož.

Demonstracije v Reki.

Budimpesta, Ogrsko. 25. junija. — Ker je vlada razpustila mestni svet pristanišča Reke, postajajo razmere danzadnem bolj napet.

Občinski svet se ni hotel pokoriti zahtevam vlade in je v več slučajih precej klubivovalno nastopal. Državna policija bo imela precej dela, če bo hotelia prepričati demonstracije. Ko se bodo vrsile bitje za nov občinski zastop, bo najbrže prišlo do resnih nemirov. Vojaštvo je pripravljeno za vsak slučaj.

Hitra smrt.

Pariz, Francija. 25. junija. — V poslanski zbornici se je danes nenašla zgrudil na tla poslanec Edwad Aynard iz Lyona. Prej se je še zabaval s svojimi prijatelji, ko se je pa napotil k govorilski tribuni, ki je omahnil nazaj. Poklicani zdravnik so konstatiirali, da ga je zadela srčna kap v sled prenapornega duševnega dela.

Prejšnji poslanik okraden.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Zcep na prostem.

London, Anglija. 25. junija. — Danes so morali izpustiti na prostu sufraget Harriet Kerr, ker ni hotela zavzeti nobene jedi. Sodiscejo jo je kaznovalo zaradi zarote z enajst mesecnim zaporom.

Preko Baltiškega morja.

Stockholm, Svedsko. 25. junija. — Francoski avijatik Marcel G. Brin dejone je danes prispel s svojim zrakoplovom iz Petrograda sem. Baltiško morje je preletel v štirih urah. 27. junija poleti predrezen avijatik preko Kopenhagena v Pariz.

Volitve.

Amsterdam, Nizozemska. 25. junija. — Pri današnjih volitvah za poslansko zbornico je bilo izvoljenih 30 liberalcev, 7 demokratov, 18 socialistov, 20 klerikalcev in 25 katolikov. Ker ima klerikalna stranka za deset let skoraj gotovo odstopila.

Pittsburg, Pa. 25. junija. — Danes je izložil milijonar Lorenz Benz tožbo na ločitev zakona radi surovga in barbaričnega ravnanja njegove žene. Izpovedal je pred sodiščem, da je bil njegov zakon do pred desetimi leti pravo peklo. Pred desetimi leti pa je obolen in žens mu je večkrat rekla, da bi ji bilo ljubše, ako bi bil že v grobu. Vendar pa je zopet ozdravel ter sta se nato z ženo domenila, da ne bosta nikdar več rovorila niti besedice med seboj. Deset leta sta spala v isti sobi, jedla v isti sobi, a vendar nista nikdar izpogovorila niti besedice drug proti drugemu. Benz je izjavil, nadalje, da pripriveduje njegova žena sedaj vsem prijateljem, da ima on več ljubavnih razmerij ter da zapravlja s tujimi ženskami denar. Tega očitka on ne more trpeti ter zahteva radi tega ločitev zakona.

Spokane, Wash. 25. junija. — V nekem, na dvorišču domače hiše stojecem šotoru so našli danes Frank Fromm-a in njegovo ženo. Ob sta bila mrtva. Iz pisma, katerega je zapustila žena, je razvidno, da je slednja ustrelila iz ljubomornosti svojega moža. V zapuščenem pismu obdolžujo zelo dve tukajšnji deklari, da sta s svojim postopanjem zakrivili družinsko žaloigro.

Utica, N. Y. 25. junija. — V nedeljek so našli dr. Stanley-a E. Tronoso mrtvega v svojem stanovanju. Sprva so mislili, da se je usmrtil sam, toda sedaj je jasno, da je umrl nasilne smrti. Državni pravnik je uvedel strogo preiskavo.

Winchester, Anglija. 25. junija. — V tukajšnjem porotnem sodišču je bil nemški zobozdravnik Wilhelm Klare obojen na pet let ječe radi špionaže v prid Nemčije.

Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

FREDERICK C. PENFIELD.
SARONY PHOTO.

vrste, kateremu bo le s težavo priti na sled.

Predsednik Poindcare.

London, Anglija. 25. junija. — Predsednik francoske republike je bil danes na obedu pri londonskem županu. Navzoč so bili skoraj vsi člani mestne uprave. Ko se je peljal v okrašenem avtomobilu po ulicah, ga je navdušeno pozdravljala velikanska množica ljudi. K obedu so bili povabljeni tudi člani kraljeve družine, častniki in višji državni dostojanstveniki.

Pariz, Francija. 25. junija. —

V poslanski zbornici se je danes nenašla zgrudil na tla poslanec Edwad Aynard iz Lyona. Prej se je še zabaval s svojimi prijatelji, ko se je pa napotil k govorilski tribuni, ki je omahnil nazaj. Poklicani zdravnik so konstatiirali, da ga je zadela srčna kap v sled prenapornega duševnega dela.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild, kateri je bil se pred kratkim ameriški poslanik v Petrogradu, je bilo danes ukraden \$1000 v gotovini in za \$50.000 raznih vrednostnih papirjev.

Pariz, Francija. 25. junija. — Curtis Guild,

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily)
Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.
(corporation.)

FRANK SAKSER, President
JANKO PLEŠKO, Secretary
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Ze celo leta velja list za Ameriko in Canada \$2.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropo in vse leta 4.50
" " pol leta 2.50
" " " leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemlj nedeži in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne pribujejo.

Denar naj se blagovito pošiljati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznani, da hitreje najdeme naslovnika.

Dopisom in pošiljtvom naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Resnica o mornarici Združenih držav.

Izjavi admiral Dewey-a in kapitana Sims-a, poveljnika atlantske torpedne flotile, glede kakovosti naše mornarice ne smeta srečati gluhu nesna. Dočim se omejuje admiral Dewey na to, da v splošnem izjavlja, da je močna mornarica najvarnejše poročivo miru ter da mora biti radi tega naša mornarica dosti močna, da se lahko meri s katerikoli na sprotnikom, da je pa v resnicu za ta namen popolnoma nezadostna, nam navaja kapitan Sims direktno podrobnosti, ki zvane naravnost obupno.

Naravnost pravi, da naša mornarica ni pripravljena na boj. Neglede na to, da ni dal kongres potrebna navodila, da se zgradi nove vojne ladje, katerih potrebujemo; primanjkuje nam tudi častnikov in mostva, da se uživatorji polne posadke na ladjah, katere imamo že sedaj. Na razpolago tudi ni dosti pomožnih križark, da bi ohranilo naše kompletno brodovje v resnem slučaju mobilno. In konečno tudi ni na mestu rezerv na topovih, municij in drugem materijalu.

Kot primera nam navaja kapitan Sims, da je na naši torpedni flotili, ki je velala \$50,000, za vsako lanceirske cev na razpolago le po en torpedo, kar pomeni toliko, kot da bi imel pri kaki armadi vsak vojak za svojo puško le po en patronu. V celoti imamo zalogo 1000 torpedov, dočim jih imajo druge veselis od 6000 do 10,000. Kolikoga pomena je to pomanjkanje, je tudi za nestrokovnjaka razvidno iz dejstva, a izvle, da trajajo izdelovanje enega samega torpeda radi komplikiranega aparata celo leto.

Admiral Dewey in kapitan Sims odločno izjavljata, da ne izdajata s tem nikakih vojaških skrinv in da so omenjeni dejstva v tujini veliko bolj znana kot pa tukaj. Ako je torej močna mornarica najboljša poročvo za mir, je povsem jasno, da je mornarica, kateri se v inozemstvu natančno ve, da ni pripravljena za boj, direktna nevarnost za ohranitev miru. To je tako jasno in priprosto, da bi morali to izprevideti edelo državnik in Washingtonu. Kljub temu pa je dvomljivo, da se tam zavedajo resnosti položaja. Le močno, popularno gibanje bi moglo izsiliti od kongresa potrebu dovolila. Ako se bo pa to zgodilo, predno bode prepozno, nam pokaže bodočnost.

Pelagra.

Iz Rima poročajo: Državni zavod za ljudsko higieno poroča akademiji znanosti: Doktorja Scala in Alessandri sta po dolgoljetnih poskusih dognala, da pelagra nima svojega izvira v pokvarjeni koruzi, temveč v neki razkrovitvi vode, ki vsebuje kremenčevino. Pelagra se lahko zbrani.

Afera belega suženjstva v Sacramento.

Dva mesta v Californiji, San Francisco in Sacramento, sta sedaj razburjena radi velike afera belega suženjstva, ki kaže par neavadnih znakov in v katero je posega zvezna vlada, da povzroči začasno preložitev sodniškega postopanja v veliko ogorčenje goričenovanih meščanov ali vsaj nekatere izmed teh. Zvezni državni pravnik McNab iz San Francisco je odstopil od svojega mesta v znamenju protesta proti postopanju zveznega justičnega departamenta.

V aferi sta zapletena dva moža, ki pripadajo najboljšim družinam v San Franciscu. Eden teh dveh je bil do pred kratkim državni arhitekt v Californiji, dočim je drugi sin politika, ki je bil pred kratkim imenovan glavnim zveznim naselniškim komisarjem in ki je tudi bivši državni senator. Ta dva se nista pečala z belim suženjstvom kot opravkom, ki prima nobička, ker bi bil tak business neprimeren nujini socijalni poziciji. Obožva proti nujni je golj tehničnega značaja. Svoj zgolj so izvrševali za zabavo, kar dela veliko drugih mladih mož.

Napravila sta napako, da sta zapeljala dve dekliki v Sacramento, kojih stariši zavzemajo isto precej visoko socialno stanis. Oba mlada moža sta bila poročena, a sta se predstavila dekliki kot neporočena. Pozneje sta sicer priznala, da sta poročena, da se pa hočeta ločiti od svojih soprog. Pregovorila sta dekliki, da sta sli v njima v bližnji Reno v Nevadi, kjer sta izvršila nameravano oskrunjene. Ako se odvede deklike iz ene države v drugo, se proti storilec lahko naperi tožbo radi belega suženjstva.

Kaj je napotilo justični department, da je odgodil sodniško postopanje, ni znano, dasiravno se je namigovalo, da se je zgodilo to le radi socijalne pozicije obolenih.

Javno ljudsko mnenje v Sacramento je odločno proti temu dveh mladim gospodom. Posebno takovani višji krogi so vsi ogreni, to pa le zato, ker sta priprali dekliki višjim krogom in ne delavskemu stanu.

Kako bodo izročali po-sehmal hudodelce, po-bege v Ameriko.

Običezzano utegne biti, da so se sodišča dozdaj zelo trudila, da so ustavila hudodelce, pobege v Ameriko, že na potu, oziroma preden so se izkrevali v Združenih državah. Ce je bilo le mogoče, so dosegli, da so ameriške oblasti zbrane takemu zasedovanju izkrejanje, to pa zato, ker Združene države le nerade izročajo hudodelce in le zaradi prav majhne številke imenoma našteli hudodelstev. Radi pretežne večine hudodelstev se hudodelce sploh ne izroča. Pa tudi v tistih slučajih, v katerih je izročitev zakonito dovoljena, jo je le težko izposlovati, ker je treba že preje krivev vso krvido dokazati. Izročitev Združenih držav je pa tudi silno draga. Znano je, da je pred več leti umoril neki Francič Ratež svojo ženo. Posrečilo se mu je pobegniti v Združene države, kjer niso dovolili izročitev. Francič je pisar sodišču, orožnikom in državnemu pravdištvu v Ameriki, naj ga vendar kaznuje. Kot primera nam navaja kapitan Sims, da je na naši torpedni flotili, ki je velala \$50,000, za vsako lanceirske cev na razpolago le po en torpedo, kar pomeni toliko, kot da bi imel pri kaki armadi vsak vojak za svojo puško le po en patronu. V celoti imamo zalogo 1000 torpedov, dočim jih imajo druge veselis od 6000 do 10,000. Kolikoga pomena je to pomanjkanje, je tudi za nestrokovnjaka razvidno iz dejstva, a izvle, da trajajo izdelovanje enega samega torpeda radi komplikiranega aparata celo leto.

Admiral Dewey in kapitan Sims odločno izjavljata, da ne izdajata s tem nikakih vojaških skrinv in da so omenjeni dejstva v tujini veliko bolj znana kot pa tukaj. Ako je torej močna mornarica najboljša poročvo za mir, je povsem jasno, da je mornarica, kateri se v inozemstvu natančno ve, da ni pripravljena za boj, direktna nevarnost za ohranitev miru. To je tako jasno in priprosto, da bi morali to izprevideti edelo državnik in Washingtonu. Kljub temu pa je dvomljivo, da se tam zavedajo resnosti položaja. Le močno, popularno gibanje bi moglo izsiliti od kongresa potrebu dovolila. Ako se bo pa to zgodilo, predno bode prepozno, nam pokaže bodočnost.

Steelton, Pa. — Dne 18. junija so imeli naši vrli otroki igro "Najdena hi". Igrali so tako lepo, da so se jim eduli vsi na vzoči; dvorana je bila nabita polna. Vsi čast našemu častitemu gospodu Rev. F. J. Ažbetu, kot nadzorniku naše šole, kakor tudi častitim sestram, ker so se zelo potrudile, da je igra dobro uspešna. — Dela imamo tukaj veliko delavev vedno primanjkuje. Če kdo nima dela, naj pride sem. Najmanjša plača je 16 centov del ur. Imamo tri slovenska podp-

lje take osebe, ki žive v mnogozemstvu (mnogomotvru) ali ki priznavajo mnogozemstvo dopustnim, — dalje anarhisti ali take osebe, ki zagovarjajo teorijo naših državnih preobratov v katerikoli državi, — dalje oni, ki so izvršili ali vsaj zagovarjajo humor javnega nastavljenca, — dalje zenske, ki se pečajo s prostitucijo, ki imajo od prostitucije dobček in ki pridejo v Združene države zaradi prostitucije ali iz kakega drugega nemoralnega namena. Take osebe se torej v Ameriki sploh ne smiju izkreati. Če so pa vendarle izkratele, ker tamoznem oblastim zakonit zadrežni bil znan ob času izkreanja, tedaj se taka oseba izzene (deportira) iz Združenih držav, če ni pretreklo od časa izkreanja več nego tri leta. Na podlagi doloc. § 20. in 21. zak. Združenih držav z dne 20. februarja 1907 priznajo tako osebo in jo odzene v tisto dočelo, dokler je prišla, torej v Evropo, in sicer na strošek tistega, ki je pripravil tako osebo, da se je preselila v Ameriko, ali ji je pri tem vsaj pomagala. Vživelj pa se je pri izseljih udalih praksa, da se ne pusti nikomur izkreati se, kogar zasleduje kaka oblast zaradi kakršnegakoli hudodelstva ali pregreška in se tudi vse take osebe izzene v 3. letih po izkrejanju. Odšimal bodo avstrijske oblasti kriatko malo obvestile avstrijskega konzula, da zasledujejo tega in tegu zaradi tega ali onega kaznivega dejanja. Konzul bo naznani to izseljeniškemu uradu, ki bo izgnal tako osebo, če še ni 3 leta v Ameriki, nazaj v Evropo. Ko se bo dotičnik izkral v Evropi, ga bodo pa že varno sprejeli varnostni organi, ki mu bodo vladno naznani, da se vrše pogajanja zaradi njegove izročitve in ga bodo odvedli na varno, dokler se ne vrše pogajanja. Na ta način bodo dobili marsikaterog ptička, ki bi se jim bil sicer smejal v pest. "S. N."

društva in eno žensko. Živimo vsi v lepi slogi. Pozdrav! — M. K.

West Allis, Wis. — Delo se še precej lahko dobi, toda zaslužek je tečel in se težko kaj prihrani, ker je grozna draginja. Razveseljujemo se z jemanovcem, ki se nam, posebno sedaj v poletnem času, zelo prileže. Na društvenem polju dobro napredujemo, imamo precej društva, spadajočih k različnim Zvezam in Jednotam. Tukajšnja slovenska župnija priredi 16. julija v Berningers parku, 1165 South Pierce St. in 26. Ave., piknik. Vabljeni so vsa slovenska in hrvaška društva. Dobieček je namenjen slovenski cerkvi v Milwaukee v West Allis. — N. N.

Oregon City, Ore. — Ker je zopet dočel gradiva iz naše slovenske naselbine, sem se jaz namenil nekoliko poročati. Z delom nam gre še dosti dobro, ali delavevi niso vsi prav zadovoljni, ker se ne dela skoraj vse tovarnah po 8 ur. Tovarna Hawley Pulp and Paper Co. še vedno obratuje po 11 oziroma 13 ur in plača za 11urno delo \$2.18, za 13urno delo pa \$2.75. Willamete Pulp & Paper Co. in Crown Pulp & Paper Co. obratujeta po 8 ur. Plača je 25 centov na uro. Ljudje so mišljili, koliko več ljudi bo zaslužka imelo, ali so se močno varali. Kar sta poprej dva človeka delala, mora zdaj eden, kolega se pa ravno tako vrti kakor so se prej. Dne 9. t. so nekateri delavevi pričeli stavkati, a stavka je bila hitro končana, ker niso bili edini.

V 1. 1911. se je ločilo v Švici 1623 zakonskih parov. Na kanton s katoliškim prebivalstvom (720.000) pada 82 ločitev, dočim jih pride na 1.500.000 protestantov 912 ločitev. Kaker kažejo te številke, imajo torej katoličani za solidno in resno zakonsko življenje veliko več zmisa in tudi energije kakor pa protestanti.

Kje se nahaja moj sobrat ANDREJ ŠANTELJ? Doma je iz Št. Mihaela pri Postojini. Slišam sem, da se nahaja že dalje časa nekje v Združenih državah. Torej ga vladno prosim, da se mi čim preje mogoče oglaši in svoj naslov poslje, ako ga je njej dobra volja. — Matija Šantelj, Meadow Lands, Pa. (24-26-6)

\$50 NAGRADE

plačam onemu, ki mi prvi naznam, ki je se nahaja MARIJA VALENČIČ z dvema otrokoma.

Kliko vojakov imajo evropske države?

S tem vprašanjem se bavi pruski konjenički general Friderik pl. Bernhardi v svoji knjigi: "Nemčija in bodoča vojna." Rezultat njegovega proučevanja kažejo te številke: Francija ima redne vojske 2.300.000 in teritorialnih čet 1.200.000. Rusija ima pod orožjem 2.000.000 redne vojske in 1.480.000 rezerve. Anglija 250.000 mož in 130.000 regularnih rezerve. Nemčija 3.535.000 rednih čet. Avstro-Ogrska 2 milijona 333 tisoč. Italija 1.200.000 rednih čet, število rezerve ni znano. Turčija 700.000 rednih čet. Črna gora 50.000. Srbija 305.000. Bolgarija 330.000. V balkanski vojni je Bolgarija mobilizirala nad 400.000 ljudi. Število grških čet znaša 280.000 skupno z domobranstvom. Švica 263.000. Nizozemska 80.000 poljske vojske in 80.000 mož na trdnjavah. Belgija 110.000. Švedska okoli 120.000 rednih čet in 165 tisoč črne vojske. Španija ima redne vojske skupno z orožništvom 327.000. Ko bi nekoga dne mobilizirale evropske države, vsaka svojo vojsko, bi bilo pod orožjem 17.705.000 ljudi!

Duhovništvo na Avstrijskem.

Poleg duhovnikov je bilo leta 1910 na Avstrijskem 11.116 mužihov in 27.389 žens. Samo na Dunaju je 183 samostanov. Gledate stevilka samostanov je izmed avstrijskih kromonov Galicija na prvem mestu, šteje namreč 652 samostanov. Za Galicijo sledi Nizje Avstrijska s 428 samostanov in potem Češka s 383 samostanov. Največ redovnikov je pa na Nizje Avstrijskem, namreč 8382 mužihov in nun, potem pride Galicija s 6235 mužih. Tirolska s 5508 in Češka s 4385. In s čim se pečajo ti ljudje? Njih najljubše delo je ponik v vzgoja mladine. Menihov je 52 zasebnih gimnazij, na 5 zasebnih učiteljicih, na 2 trgovskih šolah, na 6 meščanskih šolah in na 20 ljudskih šolah. Nune imajo pa vse večji delokrog: imajo 3 dekluške gimnazije, 10 učiteljic, 8 licejov, 4 trgovske šole, 108 delokrških penzionatov, 56 meščanskih šol, 571 ljudskih šol. Dalje ponujajo na 143 javnih ljudskih šolah, 512 delovnih šolah, 273 otroških vrtcev in 64 nadaljevalnih šolah, 5 tečajih za otroške vrtnarice, 6 tečajih za učiteljice ženskih ročnih del in 19 gospodinjskih šolah.

Opomba uredništva: Nagrada \$50 je deponirana pri Miners & Merchants Bank v Thomas, W. Va., za kar imamo potrdilo od blagajnika Mr. C. L. Schooley.

Zekoni knezov.

Vojvoda Orleanški, ki bi ga francoski rojalisti radi spravili na francoski kraljevski prestol, ima za ženo avstrijsko princujo. Vojvoda podpirajo vse evropski dvori. Njegova soprga se hoče ločiti od njega in navaja za ločitev naslednje tečne razloga: ona je težko bolna in hroma in v tem stanju jo je vojvoda zapustil in se prav nič ne briga zanj. Njena pisma ga ne dosežejo, ker vedno menjava svoje prebivališča. Vojvodinja zahteva 80.000 frankov letno rente in povračilo 200.000 frankov, ki jih je bila zanj plačala. Tožba za ločitev se biva izvedena v Milanskem dvoru. Vojvodinja je izbrusila v Bruselj. V bližini Bruselja (na Belgijskem) stavlja sedaj vojvoda na njegov dvor obsteja v preteži večini iz žensk. Iz te afere je pač prav jasno, kako enostaven se zdi tem nad vse gorečim katoliškim kristjanom zakon, kadar jim postane nadležen, medtem ko mora navaden človek letati od Poncija do Pilata, preden doseže ločitev.

Jutnik v Kavkazu.

Lav Tolstoj.

Žilin je bil častnik v Kavkazu. Nekoč je dobil pismo od doma. Mati mu je pisala: Stara sem postala in rada bi videla pred smrtjo še enkrat ljubljenega sina Priči, da vzameš slovo od mene, in potlej nastopi v božjem imenu zopet svojo službo. Izbrala sem ti nevesto, modra je in dobra in ima nekaj posestva — morda se ozemlje in ostanče tukaj.

Žilin se je zamislil. V resnici, mati je postala slaba, je premisilejval; morda je ne vidim več. Hočem potovati; pa če mi bo nevesta všeč, saj se lahko tudi oženim.

SEL je k svojemu polkovniku, vzel odpust, se poslovil od tovaršev, kupil svojim vojakom štiri vedra žganja za slovo in se pripravil na pot.

Takrat je bila vojna v Kavkazu. Po dnevi in po noči so se godili na cestah napadi; komaj je bil zapustil kakšen Rus trdnjav, so ga Tatarji ubili ali odgnali v gore. Zato je bilo ukazano, da ima dykatrat na tezen editi s trdnjave spred pod ekskorto: sprejeti in zdaj vojaki, v sredi popotniki.

Bilo je poleti. Zarana v jutru se je bila zbrala zadaj za trdnjavo dolga vrsta vozov, ekskorta je stopila ven, in odpravili so se na pot. Žilin je jahal, njegov voz s pritago se je peljal v sprevodu.

Pota je bilo napraviti petindvajset verst. Počasi se je pomikala karavana naprej. Zdaj so se ustavili vojaki, zdaj se je snelo kolo, ali je obstal kak konj, tako da je vse čakalo.

Solnce je bilo že čez poldne in imeli so še le polovico pote za seboj. Prav in vročina, solnce je pripekalo, in nikjer sence. Gola puščina; nobenega drevesa, nobenega grma ob potu.

Žilin, ki je bil pojedil naprej, je postal in počakal na vozove; za seboj je zaslišal trombo — torek zoper se ustavlajo! Tedaj je pomisliš Žilin: ali ne bi bilo bolje, da jedim sam brez vojakov? Pod menoj je dober konj, če me napadejo Tatarji — zbežim jim!

Ko je to prevdarjal, je prigaloval k njemu drug častnik, Kostilin, s puško čez ramo in rekel:

"Dajva jahati sama naprej, Žilin. Od lakote ne morem več prestatjati, in takso straškana vročina je... Srajeo bi kar ožel."

Kostilin, debel mož, je bil ves rdeč v obraz, znoj je le tako lii z njega. Žilin je prevdarjal in dejal:

"Ali je puška nabita?"

"Nabita."

"Jahava. Toda en pogoj: da ne prideva vsaksebi."

In jezdila sta naprej po poti, zedila čez stepo, se pomenkovala in se ozirala pri tem na vse strani. Daleč se je lahko videlo naokoli.

Komaj je prenehala stepa, je peljala pot me dvema gorama v sotesko. Tedaj je menil Žilin:

"Morava iti na goro in pogledati; drugače naju napadejo nadzadne, niti ne veva kako, z gore dol..."

Kostilin pa je odvrnil: "Kaj je tukaj treba gledati? Jahava po poti."

"No", je dejal, "počakaj trenutek tukaj spodaj, da pogledam zgoraj malo naokoli."

In pustil je konja na levo teči v goro. Bil je lovski konj, za sto rubljev ga je bil kupil žrebeta v credi in ga sum izvezbal — nagni, kakor bi imel peruti, ga je nesel gor po strmini. Komaj je bil na vrhu, glej, v majhni daljavi pred njim so stali Tatarji na konjih... kakih trideset mož. Je videl in je obrnil: tudi Tatarji so ga videli, zdvrli za njim, med dirom jemali puške iz ovojev. S povesenimi vajeti je spustil Žilin teči konja in zaklical Kostilinu: "Puško v roke!" Konju pa: "Srce moje, nesi me ven, ne spotakni se — če se spotakneš, tedaj sem izgubljen!"

Kostilin pa, namestu da bi počakal, je, čim je zagledal Tatarje, bežal proti trdnjavu kar je le mogel. Zdaj od te, zdaj od one plati jo udrihal po konju. Na prahu je bilo poznati, kako je konj udarjal z repom.

Žilin je izprevidel, da stoji njegova stvar slab — puška je proč, s sabljijo samo se ne da nič napraviti. Drvil je nazaj — še je menil uteci. Ali šest mož pridirja od strani, odrežejo mu pot. Njegov konj je bil sicer dober, ali oni so

* * *

Žilin je le malo spal. Noči so bile kratke. Skoz špranjo v lesu je videl, kako se je pričenjalo dani. Trudoma se je vzdignil, se vlekel k steni in povečal špranjo.

V dolino je, kakor je zapazil skoz špranje, peljala pot, na desno je stala koča, dvoje dreves poleg nje. Na pragu je ležal pes, koza se je pasla z kožički — miljali so z repki. Gledal je — po klancu gor je prihajala mlada Tatarca v pisani srajci brez pasu, v hlačah in škornjih, glavo pokrito s kaftanom** in na glavi velik kovinast vrč z vodo. Težko mora nositi, sklučeno hodi, na roki vojni blazinu, pred njimi na okrogli deski je stala pečena kasa in tatarsko pivo, buza imenovano. Jedli so s prsti, roke so imeli vse mastne.

Tatarca je šla z vrčem v kočo, iz katere je stopil zdaj rdečebradee — v svilnih suknji, segajoči do kolen, za pasom srebrno bodo, s čevljimi na golih nogah, na glavi visoko črno kučmo iz ovčjega

* Izgovori a-ul, tatarska vas.

** Plašč, kakor ga nosijo v južnih deželah.

Žilin je izprevidel, da stoji njegova stvar slab — puška je proč, s sabljijo samo se ne da nič napraviti. Drvil je nazaj — še je menil uteci. Ali šest mož pridirja od strani, odrežejo mu pot. Njegov konj je bil sicer dober, ali oni so

Ruska verst = 1067 metrov.

imeli še boljše. Zagrabil je za vajeti, hotel zopet obrniti, ali konj, enkrat v diru, je šinil naprej — naravnost nad sovražnike. Tatar z rdečo brado na sivem konju se je bližal. Režal se je in držal puško pripravljen.

Poznam vas, vragi, si je mislil Žilin. Ako vjamejo koga živega, ga vtaknejo v jamo in ga bičajo. Živega me ne dobē...

Dasi ne krepeke rasti, je bil Žilin pogumen mož. Prijel je za sablo, izpustil konju naravnost nad rdečebradee in si mislil pri tem: ali ga pohodi moj konj ali pa ga posekam s sablio.

Ni šel prijahl Žilin do Tatarja, ko so strelji, oddani od zadrži, zadeli njegovega konja — z vso silo je udaril na zemljo in pal svojemu jezdecu na noge.

Žilin se je hotel vzdigniti, a že sta sedela na njem dva teh smrdljivih Tatarjev in mu zvezala roke na hrbitu. Sicer se je iztrgal in se tresnil sovražnikov, ali še trije so skočili s konja in ga tolkli s finega rdečega usnja so bilo obšite s srebrnimi kopiti po glavi. Tedaj se mu je stemnilo pred očmi in omahnil je. Tatarji so ga zgrabilni, mu z jermeni zadrgnili roke na hrbitu in naredili tatarski voz. Zbili so mu čepice dol, mu sezuli škornje, vse so prebrskali, vzeli denar, uro in raztrgali uniformo. Žilin se je ozrl po konju. Njegov ljubljene, kakor je bil pal po strani, tako je še ležal in brejal v nogami; luknja mu je zervala v glavi in živigajše vreda črna kri, skropila daleč v krogu prah.

Tatar se je približal konju in previdno snel sedlo. Ker je vedno brejal, mu je z bodalom prerezel grlo. Siknilo je iz vrata — telo je vztrepetalo.

Ko so bili Tatarji s konja vse pobrali, je rdečebradee zoper se ustavljal. In zdaj so posadili Žilina in njemu v sedlo; da bi ne pal, so ga privezali s pasom na onega hrbit — in hajd v gore.

Za Tatarjem je sedel Žilin, se gugal in omahoval. Pred seboj široki tatarski hrbel, kitasti vrat, in blešeče se je obilja gladkoobročna glava. Žilinova glava je bila hudo pobita, kri je ležala strjena nad očmi. In ni se mogel popraviti na konju in si obrisati kri. Tako močno sta mu bili zdrgnjeni roki, da ga je bolelo v ramah.

Dolgo so jahali od gore do gore, prebrelli reko, dospeli na pot in jezdili naprej po dolini.

Kako rad bi si bil zapomnil Žilin, da pot — a njegove oči so bile zlepjene s krvjo in ni se mogel okreniti.

Začelo se je mračiti; prebrelli so še eno reko; ko so prišli na široko skalo, se je zakadil dim, psi so zalajali — bili so v aulu.

Tatarji so poskakali dol, tatarska dečad je letela v krov, se gnetla oko jetnika, kričala, vriskala in lučala vanj kamenje.

Razposajeno mladež je razpolil rdečebradee, ki je vzdignil Žilin s konja in z ukazujicim glasom nekaj zaklical. Nogajec je prišel, močno so mu stale kosti iz lie, nosil je same sraje. Srajca je bila raztrgana, prsi gole. Rdeči mu je nekaj ukazal. Takoj je privlekel hlapec ploh za noge: dvoje hrastovih štorov z železnima obročema, na enem obročev kačelj in ključavnica.

Odvezala sta Žilinu roke, ga dajala v ploh in ga peljala v zabor, podoben svinjaku; pahnila sta ga noter in potem so se zakenili vrata. Žilin se je opotekel na gnoj. Ležal je nekaj časa, potem je tipal po temi, da je našel najmehkejše mesto, in se je ulegel.

Mr. LOUIS VESSEL

naš zastopnik, kateri je pooblaščen pobirati naročino za "Glas Naroda" ter izdavati za to vijavna potrdila. On nas zastopa v vseh poslih in zato ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem
Upravn. "Glasa Naroda".

Tolmač je prestavil in zoper se Tatarji pomenkovali.

Dolgo so brbljali, nato je skočil črni na noge, se približal Žilinu, se smejal pri tem in mu nekaj zaklical.

Tolmač je prestavil: "Daj tišoč rubljev."

Zilin je vztrajal pri svoji ponudbi:

"Več kot petsto rubljev ne dam. Če me usmrtili, tedaj ne dobiti prepi nič."

Tatarji so se posvetovali Tatarji, poslali Nogajec proč in pogledovali zdaj na Žilina, zdaj na vrata.

Zilin je vrnili Nogajec in za njim se je vlekel debel človek; obleka je bila raztrgana, nosi nogi sta tičila v plohu.

Vlekli se je s plohom — šepal je in ni mogel stopiti na noge, klecale so mu vstran. Tako je sledil Nogajec. Videl je aul, kakih deserterje, mošejo z minaretom. Pred eno kočo je stalo troje osedlanih konj, dečki so jih držali za uzde.

Črni Tatar je prišel ven in pogmnil Žilinu k sebi. Pri tem se je smejal, govoril po svoje in šel zoper v kočo. Žilin mu je sledil.

Stopil je v čedno sobo: stene so bile oglašene z ilovico, ob sprednjih stenih so stali pisani divani, dragocene preproge so visele vse naokoli, na njih so lesketale bogate srebrne okovane puške, samokresi, sablje. Zdaj v kotu je stala nizka peč. Snažna so bila drostopečna glinasta tla. V celjem sprednjem kotu je bila pogrenjena klobučina, čezno preproge, na teh so ležale mehke blažine. In na preprogh, vsi v šlapah, so sedeli Tatarji: črni, rdeči in trije drugi. Njih hrbiti so sloneni na pernatih blažinah, pred njimi na okrogli deski je stala pečena kasa in tatarsko pivo, buza imenovana. Jedli so s prsti, roke so imeli vse mastne.

Črni Tatar je prišel ven in pogmnil Žilinu k sebi. Pri tem se je smejal, govoril po svoje in šel zoper v kočo. Žilin mu je sledil.

Stopil je v čedno sobo: stene so bile oglašene z ilovico, ob sprednjih stenih so stali pisani divani, dragocene preproge so visele vse naokoli, na njih so lesketale bogate srebrne okovane puške, samokresi, sablje. Zdaj v kotu je stala nizka peč. Snažna so bila drostopečna glinasta tla. V celjem sprednjem kotu je bila pogrenjena klobučina, čezno preproge, na teh so ležale mehke blažine. In na preprogh, vsi v šlapah, so sedeli Tatarji: črni, rdeči in trije drugi. Njih hrbiti so sloneni na pernatih blažinah, pred njimi na okrogli deski je stala pečena kasa in tatarsko pivo, buza imenovana. Jedli so s prsti, roke so imeli vse mastne.

Črni je skočil pokoneu in ukastran, ne na preprogo, ampak na stran, ne na preprogo, ampak na gola tla. Nato je zoper potenil na preprogo in traktiral svoje goste s pogaćami in v buzo. Nogajec je posadil Žilina na odkazano mesto, sezul vrhne čevlje, katere je

postavil k vratom kjer so stali tudi drugi čevlji, in sedel na klobučino bliže h gospodom: požejivo je gledal, kako jedo, in si brišal sline.

Ko so Tatarji bili gotovi s pogaćami, je prisla Tatarca, v srajci in hlačah kakor dekleia, glavo ovito v ruto. Pospravila je posodo in podajala na lep zehtar z oksimulem. Tatarji so si umili roke, jih prekržali, poklenili, pilnili na vse strane in pomolili, ga potopili v zabor, lahko živita v zaboru. Ploha pa vajnu ne morem oprostiti, — ušla bi mi; no za češ noč ga vajna bom pustil vzet dol.

Stopil je še bliže Žilinu, ga potopil po ramu in lomil po rusku:

"Ti dober — pišeš — jaz dober."

Žilin je napisal pismo; da bi nikdar ne moglo dosegati, je nadredil napačen naslov. In pri si je mislil: bežal bom.

Odvedli so Žilina in Kostilina v zabor, prinesli jima koruzne slame in vrč vode, kruha, dvoje starih čerkeških oblek in vsakemu pomočnemu vojašku škornj.

"Ukazuje ti, da piši domovino, da pošilješ za-te odkupnino. Na soči so jima sneli plohe in ju zaprli v zabor.

(Dalje prihodnji.)

NAZNANILO.

Rojakom v Gilbert, Minn., in okolici naznanjam, da je

Mr. LOUIS VESSEL

naš zastopnik, kateri je pooblaščen pobirati naročino za "Glas Naroda" ter izdavati za to vijavna potrdila. On nas zastopa v vseh poslih in zato ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem
Upravn. "Glasa Naroda".

Tolmač je prestavil in zoper se Tatarji pomenkovali.

Dolgo so brbljali, nato je skočil črni na noge, se približal Žilinu, se smejal pri tem in mu nekaj zaklical.

Tolmač je prestavil: "Daj tišoč rubljev."

Zilin je vztrajal pri svoji ponudbi:

"Več kot petsto rubljev ne dam. Če me usmrtili, tedaj ne dobiti prepi nič."

Tedenška pisma.

Piše Mike Cegare.

Nova slovenska slovica.

Na Riečotu, 6. 26. 13.

Spoštov, g. Editor: — Že večkrat sem premislil, zadnjo Jarežičev slovensko slovico, kjer so označene na 157. strani vse naše besede tujega izvira ali takozvane izposojenke.

Da ne bo svet sodil o meni preveč kritično gledje mojih dosedanjih pisem, sem se da danes vrgel s pereso motiko na liter raro polje. Janežič ima prav ko trdi, da imamo mnogo tujk v naši slovenščini vzete iz laškega, grškega, turškega in ogrskega jezika. Te tujke moramo na vsak način odpraviti; zategadelj bomo postal te dni našim ljubljanskim gospodom profesorjem resolucijo za odobrenje sledičnih novih, pristno slovenskih besedi. Mislim, da se bodo te besede med ljudstvom že čisto vdomačile do onega časa, ko bo stala v našem Clevelandu ali v beli Ljubljani slovenska univerza.

Besede, katere mi niso povoljni so sledile in bi se morale po vsemi glasiti kakor zdolej označene:

Vzmemimo najprej vino, ki je latinskega in italijanskega izvira.

Jaz bi prisodil tudi besedi lepo označeno n. pr. Noetovec,

ker je, kakor znano svetopisemski Noe prvi vino iznala.

Beseda koštrun je iz nemščine Kastrau; namesto nje, naj bi se rabilo: domači smrdorog. Namesto besede kopun, ki izvira iz latinske "capo", bi bilo bolje pisan polpetelin. Goljuf je nastal iz laške besede "gaglioffo"; boljša bi bila pristna slovenska beseda zvitoglavce. Jetka izvira iz laške besede "ettica"; po novem naj bi se nazivalo to bolezen kašljavica. Baker ima deblo iz turščine jednakih pismenk. Ker se pridele največ te rude v Misi goni, naj bi se imenovala mišigoniški biser. Mesto besede kragulji, nastalo iz turščine "kara-gu", bi se veliko lepo slisalo kurežrd. Beseda klobuk iz turščine "kalpak" naj bi nadomeščalo "glavopokrivalnik".

Beseda kajha je povzeta iz nemščine "Keiche"; morallo bi se pravzaprav imenovati pokorične. "Grinta" je nastala iz nemščine "Grinde"; lepo bi se ēulo kožorbne. Mustače, iz ital. besede "mostaccio" bo nazival zanapre Mike Cegare kosmati podnosni izrastek. Beseda podgana je nastala iz laščne "pantegana". Po svojem pomenu naj bi se to domačo živil nazivalo "gladičarom". Beseda pav je nastala iz latinske "pavo". Jaz predlagam namesto te tujke besedo "gizdorep". Za besedo ura sem določil besedo časomer; ura je nastala iz ital. "hora". Kdo bi si mislil, da nazivajo tudi Turki top s popolnoma slično besedo; mi bi morali nazivati to z bombo metom. Iz italijanskega sabbato smo posneli našo soboto; pravilno naj bi se nazivalo ta dan: izplačilnik. Tudi beseda štorklja ni pristna slovenskega izvornika; nastala je iz nemščine. Bolje je, da bi rabili mesto, nje besedo žabord ali kričenčos. Domača in znan beseda lim je nastala iz nemščine: "Leim"; novi izraz za tato izdelek je "skupajdrž". Žehtar tudi ni slovenskega "korenina temveč je pospeta iz latinske: sextarius. Nova beseda za to domačo orodje je "mlekomdrž". Podobno turški besedi "džeb" rabimo tudi mi besedo žep; to besedo homu z ozirom na balkan, slovensko znago zanapre evrgli in rabilo zanjo tatu besedo: novehran. Beseda skleda je nastala iz latinske: Scutella; lepo bi bila zanjo beseda "jednica". Beseda pogran, nastala iz lat. "paganus", naj bi se nadomestila z "afrovare". V ogrsčini znači beseda "oršča" orjaka; po našem pa

bi raje rabili za to besedo korajžnik. Coquere znači v latinsčini kuhati, iz tega imamo tudi besedo kuhinjo. Veliko lepo bi se slišalo namesto tega jedotvornica. Za krompir iz Grundbirne sem določil že znano slovenesko besed podzemljico. Hmelj, nastalo iz finskega jezika "humala" bi moral nazivati raje pivogren. Tudi splošnoznana beseda čižem ni našega korena, temveč iz turškega: čižem, ali ogrskega: esizem. V slovenščini bomo zanapre rabili namesto te ukradene besede, bedo nogokrilec. Beseda Cuzelj, katerega poznajo kaj dobro naše pestunje je tudi iz nemščine; bolje bi bila kakor se meni domnevna beseda mlekovlečna gobica. Namesto besede kamarček pa beseda rumenoper. Namesto besede popek: trebušna nagrbančica; namesto besede pipa: skočitečnica; namesto cilinder: lučokrilee; namesto telefon: brzglasnik. Za prihodnjši imam že izdelano lepo povest iz naših novih slovenskih besed.

S pozdravom

M. C.

Slike iz vojne.

Napisal Mike Pavlovič.

Srbsko srce.

Štab konjeniške divizije je prenočil v vasi Trojach ob vnožju Pletvara. Planina in okolica je bila pokrita s snegom. Mraz je bil.

Četniki s konjeniško patrullo so prodri že kaka dva, tri kilometre naprej. Tu so naleteli na sovražno patrullo. Pričel se je boj.

Sovražnik je takoj uvidel, da se ne more dolgo upirati. Nekoliko turških vojakov je padlo, drugi so se razbežali. V borbi jih je ostalo samo še četvorica. Ti so takoj ponudili predajo: položili so puške na zemljo, dvignili roke kvišku in klječali: "Teslim!" (Udajmo se.)

Toda četniki, katere je sovražnik že tolkokrat prevaril na ta način niso hoteli verjeti, marveč so izprožili puške na zaostale turške vojake in svi širje so telebni na tla. Slučaj je hotel, da so bili vsi širje ranjeni.

Četniki so se jim približali. Ranjeni, misleč, da jih bodo pomorili, so sklenili roke, obupno prošeč: "Aman, aman!" (Milost, milost.)

Četniki so jih darovali življene in jih pozvali, naj gredo ž njimi. Trije izmed njih so se dvignili ter jeli, zibajoč se, stopati za četniki. Toda eden izmed njih se ni mogel geniti z mesta.

Bil je težko ranjen: strel mu je prebil obe nogi, a krogla mu je razdrobile bočno kost. Treba bi ga bilo ubiti, da se dalje ne muči ali pa ga vzeti sabo.

Konjenik iz predstraze, ki je bil na rekognoseiranju se je zasmilil ta ranjenec in rekel je četnikom:

"Nikar ga ne ubijte, možje, vzemimo tudi njega sabo."

Četniki niso bili nasprotni, toda nihče ni hotel ranjenca nositi.

Toda konjenik je se spomnil na nekaj: odhitel je v bližnjo vas. Preiskal je nekaj hiš in končno našel oslikavo. Dve polni ur je ležal ranjenec v snegu, predno se je konjenik pojavil z osličkom. Med tem so četniki z ostalimi ranjenimi že zdavnaj odšli.

Pozno ponoči je konjenik prispel svojemu štabu. Na osličku je nosil težko ranjenega sovražnika.

Poveljniki in četniki so tako napravili prostor pri ognju: da se ranjenec malo ogreje, ker je bil naravnost otrpel od mraza. Položili so ga na slamo kraj ognja.

"Zakaj ga nisi, brate ustrelil?" je vprašal poveljnik konjenika, ki je ranjenec pripeljal sabo.

"Smilil se mi je, gospod stotnik, da bi mu končal življence. Morda je dober človek..."

"Morda pa tudi ni..." "Kdo naj to ve! Toda jaz nisem hotel ubiti ranjenca!"

"A zakaj, brate?"

"Zakaj ne? On je bil naš sovražnik, dokler je bil v bojni vrsti. Dokler ima puško v roki, on ubija mene, jaz ubijam njega; kdo koga zadene. Sovražnik je, dokler se more boriti, napadati in braniti se. Čim je strt na tla, ni več za borbo, čim je ranjen, je on zopet človek, ni več borec, ni več sovražnik... In ustrelil ga nisem zato, ker imam srbsko sreco..."

Poveljnik ga je potapljal po rami:

"Desetnik, prav in dobro si storil."

Poveljnik je ugajalo takšno pojmovanje vojaške dolžnosti.

A Stambolijska, poveljnikova služba je prinesel od nekod, videč, da so ranjeni gladni, krožnik sira in razdelil med nje.

Ranjenec.

Peklensko streljanje vedno bolj in bolj napoljuje ozračje:

Kakor da bi se loil nebesni svod, kakor da bi se odprla zemlja, da bljuje ogenj iz sebe, s toliko ljutostjo se je vodila borba.

Dva brata stoejo drug poleg drugega v daljavi par korakov, sta skupaj streljala na sovražnika, poleg pa sta se spominjala svojih milih in dragih v vasi. Sibmeji ter se semterja tudi razgovarja o njih.

Sklonila sta se in razgovarjala. Sredi razgovora je starejši brat omahnil in padel. Zadela ga je svinčenka.

Mlažji brat je nehal streljati. Skočil je k ranjenemu: zadet je bil v nogo, kost je bila poškodovana, toda ne zlomljena.

Prihitel je še en vojak iz bojne vrste in njih dvojica sta odnesla ranjenca iz bojnega meteža nekoliko na stran, kjer je bilo naravno zaklonišče. Otvorila sta svoje torbice, odprla higijeneske zavaje ter obvezala rano in nogo, da bi ustavila kri dotej, da ranjenec pride na previjališče ali pa ga najde kak bolničar.

Brat in prijatelj sta hitro končala svoj posel. Stopila sta k ranjenemu ter motrila borbo.

"Krvavo je to klanjel!" pripomnil je brat.

"Naskočil je Turek naše poležaje kakor besen."

"Da, kakor da bi se na nekaj spomnil, se je ranjenec okrenil k bratu in prijatelju."

"A zakaj stoji sedaj tu?"

"Da sva ti na pomoč. Potreboval boš karkoli."

"Ne, ne, prav nič več vaju ne potrebujem."

"V skrbih sva za tebe."

"Pustita, sedaj skrb meni in brigajta se za splošni narodni blagor."

"A ti boš tu sam ostal?"

"Nič ne bodi v skrbih. Vrnita se, ti brat, in ti prijatelj v bojno vrsto. Meni je tu dobro. Počakal bom tu na bolničarja in na vajno. Ne potrebujem vaju, tam v bojni vrsti pa vaju potrebujejo. Ako ostaneta tu, manjka v boju treh borev."

"Ako bo še kdo ranjen in ako ga odneso iz bojne vrste, bodo zopet trije horitelji manj... tu trije, tam trije in tako na raznih straneh... Bogami, ako bo tako šlo, nas Turki, kakor besni, še lahko potisnejo s pozicij..."

"Tako je! Prav pravil!" sta oba pritrdila.

"In ako je tako in ako govorim resno, potem se požurita v bojno vrsto, da bo več borev."

Poslovila sta se in jela prodirajoč naprej, povojno z vso ljutostjo streljati na neprijatelja.

Dober odgovor.

Bolnik: "Nad Vami, gospod zdravnik, se vsi bolniki pritežujejo tudi jaz v misiu nisen zadovoljen." — Zdravnik: "Pa poklicite živino-zdravniku; nad njim se še ni noben bolnik pritožil!"

Zanašaj se raje na lastno moč, kakor pa na slabost drugih.

Dobra kropicja.

Stranka lastnik ženitovanske posredovalnice: Pa delate res dobro kupčijo!

— Se preeej. Lansko leto sem razpečal na zakonskem trgu več nego 200 parčkov.

Točen odgovor.

Sodnik: "Vi obstanete, da ste šli po vrah strehi, da ste mogli v hišo vlotiti. Kako to opravljete?" — Zatoženec: "S tem, da sem bil takrat čisto trezen, — v pijanosti bi se mi kaj takega ne bilo posrečilo!"

Dobro znamenje.

— No, kaj pa tvoj novorjeni sinček?

— O, ta kaže že aj da bo študiral...

— E?

— Poseben talent ima — po-

dnevi spi, ponoči pa kravalira.

A: "Iz kakšne tvarine ali mase je tale kip?"

B: "Iz konkurne mase."

Za smeh in kratek čas.

NA SVET.

"Mož, ki je že enkrat razporočen, naj bi se nikdar več znenil; kajti v tem slučaju mu lahko prva žena pojavlja drugo."

Natančen popis.

Jetnik, ki je bil za več let v ječo obsojen, je ušel. Jetniški nadzornik to naznani orožnikom in pristavi: "Nosil je kratek hlače in suknjo enake barve."

Filozifija kmeta.

"Pet kron sem našel. Zdaj ne vem, ali bi fantu hlače kupil ali dekleto obleko. Ker obema ne morem ustreči in da ne bo prepriča, je najbolje, da jih zaprem."

Pri zobozdravniku.

"Patient: 'Pa boste res hitro zasluzili dolar za izdrži zob.' Zobozdravnik: 'Če ravno želite, ga bom pa bolj počasi izdelal.'"

Preskrbljen.

"Burkelse: 'Kako so obsodili po rotinu twojega Jozeljna, ker si tako dobre volje?' — Martinovec: 'Hvala Bogu, obsojen je za celo življenje — zdaj je preskrbljen!'

Sporno vprašanje.

"A: Kako je pa s tjoženjem zadevo našega mesarja in hotelirja? Ali je mesar že isto umaknil.

— Že, a ne se celo. Pri sodnji bojo še nujno sporno vprašanje o psovki 'osel' rešili.

Dobra kupčija.

"Stranka lastnik ženitovanske posredovalnice: Pa delate res dobro kupčijo!

— Se preeej. Lansko leto sem razpečal na zakonskem trgu več nego 200 parčkov.

Pred sodiščem.

"Sodnik: 'Vi obstanete, da ste šli po vrah strehi, da ste mogli v hišo vlotiti. Kako to opravljete?' — Zatoženec: 'S tem, da sem bil takrat čisto trezen, — v pijanosti bi se mi kaj takega ne bilo posrečilo!'"

Dobro znamenje.

— No, kaj pa tvoj novorjeni sinček?

— O, ta kaže že aj da bo študiral...

— E?

— Poseben talent ima — po-

dnevi spi, ponoči pa kravalira.

A: "Iz kakšne tvarine ali mase je tale kip?"

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKU:

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Ely, Minn., Box 641.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
 Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVNEC, Omaha, Neb., 1234 So. 15th St.
 Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 106.
 Haupnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 W. 22nd St.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 880 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOIS KOSTELIC, Salido, Colo., Box 588.
 MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 118 - 7th St.
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kan., 422 No. 6th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZINSK, Burdina, Pa., Box 182.
 FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 718.
 MARTIN KOCHIEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Miller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno gledališče: "GLAS NARODA".

DOSEDAJ PRIGLAŠENI DELEGATI ZA DEVETO GLAVNO
ZBOROVANJE J. S. K. JEDNOTE.

Ime delegata:	Društvo:	Mesto in država:
Josip Spreitzer	1.	Ely, Minnesota.
Josip J. Peschell	1.	Ely, Minnesota.
John Merhar	2.	Ely, Minnesota.
Alojzij Pogorec	2.	Ely, Minnesota.
John Vogrich	3.	La Sale, Ill.
Štefan Vozelj	4.	Bridgeville, Pa.
Anton Stefančič	5.	Tower, Minn.
Matija Simšič	6.	Lorain, Ohio.
John Henič	9.	Calumet, Mich.
Mihail Zunich	9.	Calumet, Mich.
John Gosenca	9.	Calumet, Mich.
Frank Žitnik	11.	Omaha, Nebraska.
Frank Krese	12.	Pittsburgh, Pa.
John Arh	13.	Whitney, Pa.
Josip Tomšič	15.	Pueblo, Colo.
Frank Krzišnik	18.	Rock Springs, Wyo.
Josip Pischler	18.	Rock Springs, Wyo.
Frank Tauchar	18.	Rock Springs, Wyo.
Frank Justin	19.	Lorain, Ohio.
Frank Skrabec	21.	Denver, Colo.
Anton Motz	22.	So. Chicago, Ill.
Josip Ansich	22.	So. Chicago, Ill.
Anton Fritz	25.	Eveleth, Minn.
George Kotze	25.	Eveleth, Minn.
Josip Pogachar	26.	Pittsburg, Pa.
Martin Žibert	27.	Diamondville, Wyo.
Frank Hlačun	28.	Diamondville, Wyo.
Alois Tolar	29.	Imperial, Pa.
Frank Champa	30.	Chisholm, Minn.
John Lamuth	30.	Chisholm, Minn.
Jakob Petrich	31.	Chisholm, Minn.
Mihail Bambič	31.	Braddock, Pa.
Alois Hrovat	32.	B. Diamond, Wash.
Gregor J. Porenta	33.	Unity Sta., Pa.
Frank Shifrer	33.	Unity Sta., Pa.
John Rupnik	35.	Dunlo, Pa.
Andrej Kovačič	36.	Conebaugh, Pa.
Mihail Rovanšek	37.	Cleveland, Ohio.
Ivan Avsec	37.	Cleveland, Ohio.
Anton Grdin	37.	Cleveland, Ohio.
Anton Oštir	38.	Pueblo, Colo.
Peter Chulig	38.	Roslyn, Wash.
George Jandro	39.	Claridge, Pa.
Anton Šemrov	40.	E. Palestine, Ohio.
Anton Jurjavčič	41.	Pueblo, Colo.
John Strauss	42.	Barberton, Ohio.
Alois Baland	43.	Indianapolis, Ind.
John Hribenik	45.	Aspen, Colo.
Frank Lovšin	47.	Kansas City, Kans.
Josip Cvetkovič	49.	Murray, Utah.
Math. Shobar	51.	W. Mineral, Kans.
Frane Auguštin	52.	Little Falls, N. Y.
Frank Per	53.	Hibbing, Minn.
John Povša	54.	Lemont, Furnace, Pa.
John Krumar	55.	Export, Pa.
Josip Pavletič	57.	Bear Creek, Mont.
Alois Sasić	58.	Aurora, Minn.
Martin Govednik	60.	St. Louis, Mo.
Jernej Jaklevič	61.	Klein, Montana.
Anton Kosiček	66.	Meadow Lands, Pa.
Matija Mikanič	68.	Salida, Colo.
Ignacij Golob	69.	Sheboygan, Wis.
John Volkar	70.	Trinidad, Colo.
Matija Slapnik	71.	Aurora, Minn.
John Koprišek	75.	Collinwood, Ohio.
John Drobnič	78.	Meadow Lands, Pa.
Frank Starich	82.	Salida, Colo.
Frank Krek	84.	Sheboygan, Wis.
Matt Levtik	85.	Trinidad, Colo.
Robert Kunstell	87.	Aurora, Minn.
Mihail Burgar	88.	St. Louis, Mo.
Frank Barle	88.	Klein, Montana.
Josip Polanšek	94.	Meadow Lands, Pa.
Josip Kožan	94.	Salida, Colo.
Frank Hochevar	105.	Sheboygan, Wis.
	110.	Trinidad, Colo.

Vsa ostala društva, ki še niso poslala imen svojih delegatov, so prošena, da to takoj storite.

GEO. L. BROZICH,
tajnik.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

"Madež kranjske dežele". Kamil Theimerjeva je v "Slovenskem Narodu" v Ljubljani dne 7. junija objavila odprt pismo na ministrskega predsednika grofa Štěrckha. Najznačilnejša odstavki se glase: "Teden dni je tega, da sem pod naslovom "Poštenjak Šusteršč, ali kako postojem je vir njegove današnje imo-

vitosti. Dalje sem na istem mestu obožila gospoda dr. Šusteršča, da je Ljudsko posojilnico kot odvetnik izkoristil in sem trdila, da je pri najmanjši kupčijski transakciji Ljudske posojilnice za posredovanje svoje pisarne profitiral. Jaz nisem tega članka samo s svojim polnim imenom podpisala in s tem pokazala, da sem pravljena nositi odgovornost za žaljive dolžitve, ki so v njem izrecene, jaz sem dr. Šusteršč celo naravnost pozvala, naj me zradi njih toži in mi s tem da prikojno dovršiti, da ne bolečine. Parkelj je bil 14 dni dela nezmožen. Pa gospodje niti odgovora niso dali. Kaj je Parklju drugoga ostalo, kakor tožiti. Je pa stvar taka s tem deželnim odborom, da je Parkelj moral prijeti naravnost celo deželo. Na ta način je prišla vojvodina Kranjska pri novomeščem sodišču na zatožno klop. Ker je to vsaj za Novo mesto vendar nekaj izvanrednega, je umenva, da je bilo vse radovedno, kako in kaj se bo vojvodina Kranjska zagovarjala. Prišel je razpisane obravnavne. Tožitelj je bil tu in čakal, kdaj pride tudi obtožba vojvodina Kranjska. Kar sodnik poklicke obe stranki: Janez Parkelj in vojvodina Kranjska (v boljše razumevanje je rekel deželna vlada). Uradni služki kljče in kljče, a vojvodine Kranjske od nikoder ni. Vse kote so prebrskali, a nikjer da se bode razpravljalo pri pristojnem sodišču. Ker se pa to iz naših neznanih vzrokov ni zgodilo, nai vsaj širša javnost izve, kako se tu v Kočevju postopa s Slovenci. Stvar je sleden: Na letošnjo Veliko soboto okoli pol pol. ure zvečer je bilo v gostilni mesarja Lojzeta Höningmann v Kočevju hišna številka 68 med drugimi gosti tudi 7 slovenskih fantov od tukajšnjega premogovnika, izmed katerih sta dva bolj na tihu in na dostopu način zapela slovensko pesem. Gostilničar Höningmann, čigar žena "Talč" je že znana izza "veleizdajniškega" procesa proti Česniku, se je radi slovenske pesmi razkačil, kakor razdražen maček je nahrnil slovenske fante z besedami: "Sakramentske kuzle, ali ne boste preve tiho!" Nato je neki Kuzma od imenovane slovenske družbe, ki je tudi pomagal peti vstati in se hotel odstraniti od mize, rekoč: "Jaz ne ostanem več tu; mi nismo nobene kuzle." Te besede pa so bile Höningmannu odveč. Prije je Kuzmo in ga vrnil iz gostilne na vežo z besedami "marš ven" ter mu je na veži prisilil prav krepko mesarsko zaušnico. Höningmann pa še ni prenehal, ampak je Kuzmo porinil čez steklenko vežna vrata na cesto; pri tej priliki se je razbil sipa na vežnih vratih in Kuzma si je ob razbito žipo na več mestih tak roko prerezal, da mu je eurkoma kri lila. Höningmann še ni miroval, ampak pridrel je za Kuzmoma na cesto z dvignjenim stolom in nad njim vpil: "Kdo je šipo ubil?" V tem trenutku pa je že tudi bil zraven policaj Josip Kraker, kateri je — namesto Höningmannu — Kuzmo kratkomalo in brez vzroka vklenil ter mu napovedal aretacijo in to kljub temu, da je Kuzma ponovno rekel Höningmannu in policiju, da bode razbito šipo plačati in da ga naj pustita pri miru. Po teh besedah je policaj odvedel Kuzmo v občinski zapor, Höningmann pa mu je glede šipe odgovoril: "Boste že jutri plačali." Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v tem času kdaj pri njem oglasil. Ko je policaj Kraker ob 1. uri popoldne Kuzmo izpustil iz zaporja, je od Kuzme zahteval za gori omenjeno šipo, kater je pravzaprav gospodin Höningmann in mesarski ravnatelj. Kuzma je bil v zaporu od 9. ure zvečer do drugega dne do 1. ure popoldne, ne da bi se bil v

Kapitan Satan

ali...

Doživljaji Cirana de Bergerac.

Spisal Louis Gallet. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Dalej.)

12.

Pustolovca sta obstala na pragu.

— Stopita bliže je vgoritor brez strahu.

Ben-Joel se je približal k sodnikovi mizi in ponižno spregovoril: — Ker sem pripomnil svojo krivo, se menda nimam batiti hude kazni od najvišjega gospoda sodnika?

— Bomo videli. — Ali veste, kdo je ta človek?

— Da, Manuel je, moj spremjevalec.

— Lepo od Vas, da ste odkritostreči. In sedaj povejte navzoči gospodi, kaj Vas je privedlo do tega, da ste ga izdali za Ludovika Lembrata.

— Da, lopov, povej — se je umešal Roland, — ker jaz edini sem postal žrtev te lopovščine.

— Gospoda — je povzel bandit — moj greh je očiven. Slučajno sem se sestal z gospodom de Bergeracem. On je misil, da je Manuel pogrešani Lembratov sin, in jaz sem mu potrdil, ker sem se veselil dobička.

Ludovik je bil tako presenečen, da je začel polagoma vrijeti eiganovi izpovedbi.

Cirano je planil pri zadnjih besedah k eiganu in zakričal: — Koga varša, prokleti Egipčan!

Ben-Joel se je priklonil in ponižno odvrnil: — Vse je čista resnica, milostljivi gospod.

— Laž! — je vzkliknil slednji še sam Ludovik. — Laž! Ali nimata najjasnejše dokaza v svojih rokah?

— Da, se je oglašil Cirano, — on ima knjigo, v kateri je vpisan Ludovik rod. Zapomnite se, gospod nad sodnik.

Jean de Lamot je se že zaničljivo smejal. — Ali ste videli to knjigo, gospod de Bergerac?

— Ne.

Vrhovni sodnik se je obrnil k Ludoviku: — Ali ste je mogliče Vi videti?

— Jaz jo nisem videl, — je odvrnil mladenič s povešeno glavo, — ampak govorili smo večkrat o njej.

— Krijanje niste videli, — je rekel Jean de Lamot s povzdignjenim glasom, — ker knjige sploh ni!

Vrhovni sodnik je spregovoril te besede tako svečano, tako preprvečeno, da je še celo Cirano za trenutek presenečen obstal. Toda le za trenutek. — Ne in tisočkrat ne! Vse je le peklenka prevara! — je zakljal in se obrnil k eiganu: — Ali res ni omenjene knjige? Govori resnico!

— Tako je, kot je rekel gospod vrhovni sodnik, — je odvrnil bandit.

Roland je triumfiral. Ostal je zmagalec. Niti na katerih so visele lutke, se niso zamešale in lutke so delale po njegovem volju.

Poglejte, gospoda, — je govoril škodoželjni nasnehom, — vrej sem pustolovcev in le malo je manjkal, da nisem postal njegova žrtev.

— O Savinjan, — je mrmiral Ludovik in stiskal priateljevo roko, — zakaj si mi odprl oči, zakaj si mi povedal, kdo da sem. Proklet naj bo oni dan, ko se je to zgodilo!

— Se eno vprašanje, Ben-Joel, — se je oglašil vrhovni sodnik.

Vsi navzoči so utihnili, vse je čakalo eiganovega odgovora.

— Ben-Joel, ali Vam je znano, da so ukradli eiganu grofu Lembratu in vrtuhu Vidalu otroka?

Cigan je pokinal z glavo.

— Toraj, ta, ki ste ga dosedaj imenovali Manuel, je...?

— Simon Vidal.

— Kaj je pa s sinom grofa Lembrata, z Ludovikom?

— Ludovik je unurl v taborn mojega očeta; takrat je bil star osem let. To je vse, kar vem, milostljivi gospod.

Vedeti morate, — je nadaljeval sodnik s povzdignjenim glasom, — vedeti morate, če se je umešaval Manuel v vaše zlobne načrte.

Cigan nekaj časa ni odgovoril. Mogoče mu ni dopustila vest, Cilka mu je komaj slišno zasepetala: — Ne pogubi ga! — In tudi Roland se je sklonil k njemu rekoč: — Pomi...

Cigan ni vedel, koga bi poslušal. Če posluša grofa, dobri igri, pri tem pa sestra lahko odkrije prevaro.

— Odgovori — je zagrmel sodnik, — če je Manuel opravljjal z Vami Vaša ne ravno častna dela?

— Da, Manuel je moj sokrivec.

— Lump — je zakričal Ludovik — ti laž! Cilka, Cilka, moja dobra sestra, povej jimi, da mi nič resnica, ti me poznaš, ti veš, da nisem kaj takega zmožen.

Ko ga je bil brat obdolžil, se je Cilki zmračilo čelo, toda ko ji je pa Ludovik rekjal samo sestra, je mrzlo odvrnila: — Jaz ne vem nicesar. Jaz ne morem nikogar dolžiti, nikoga braniti.

Tako je rekla glasno, a sreči je govorilo drugače: sedaj je padel tako nizko, da me lahko ljubi, sedaj je moj.

Ludovik je hotelj nekaj reči, pa mu je dal sodnik znamenje, da naj molči. — Manuel. Vain se je dokazalo, da ste si po krivici lastili ime grofa Lembrata in zato boste čakali obsodbe v "Chateletu."

— V zapor! — je vzkliknil Cirano, — moj Bog, to je preveč!

— Mir! — se je oglašil Jean de Lamot in se obrnil k svojim uradnikom: — Na delo!

Stražnik je stopil k Ludoviku in zahteval od njega bodalo.

Mladenič je bil duševno in telesno uničen. S splzani v očeh je objel Cirana in mu izročil svoj meč.

Cirano se je nekako pomiril, z vitežko gesto je ponudil stražniku Ludovikovo orožje rekoč — Gospod, tukaj je meč plemiča, zato ga pa tudi sprejmite s spoštovanjem. — Nato je pogledal vrhovnega sodnika ostro v oči:

— Gospod, z Vami še nisem spregovoril zadnje besede, če tudi ste jo Vi z memo.

Ludoviku je krepko stisnil roko in mu mehko rekel kot mati: — Idi otrok, skozi vice, toda jaz sem prost in imam kluč do tvojega paradiža.

Ko se je po teh besedah obrnil, so vsi začudenno gledali za njim.

Ludovik je stopil k Žibertti.

— Zdravstvujte, gospodična, pozabite me, moje življenje je končano.

Bal se je, da bi na glas ne zajokal, toda s stražniki je možko in ponosno zapustil dvorano.

Zilberta je omahnila nazaj v markijevu naročje.

— Oče, oče, jaz ga ljubim, jaz ga ljubim!

— Molči, nesrečnica, — ji je odvrnil oče in ji položil roko na usta. — Molči, ne jogaj, twoje solze bodo užalile grofa.

— Kaj me briga grof! Jaz se ne bom nikdar poročila z njim!

Glas, s katerim je spregovorila te besede, je tako razburil

markija, ki ni trpel nikakega ugovora, da je odločno zaklical: — Ti ga bodeš poročila, jaz sem obljudil, jaz hočem, veš!

Žiberta je omedela, in med hrupom, ki je bil nastal, sta izginila Ben-Joel in njegova sestra Cilka iz dvorane.

Kapitan Satan pa, je postal popolnoma miren in se je sneje priklonil Rolandu: — Res, izvrsten je bil ta udarec, prijatelj Roland, toda prepričani bodite, da ga Vam ne bom postal dolžan!

Grof je planil pokonec. — Dragi Cirano, sprevidui, da Vam ni prav, toda pomagati ne morem. Ker se za Vaše misli popolnoma nič ne brigam, jih lahko prihranite za poznejši čas.

— V priči Vaših prijateljev ne bom govoril in Vam že sedaj lahko povem, da mi boste hvaležni.

— Ali želite, da odslovim navzoče.

— Meni se ne mudri, jaz lahko čakam.

(Dalej.)

= Cenik knjig, =

kater se dobe v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOLITVENIKI:

DUSNA PASA, vezana z zlato obrezo
Marija varenčni v usnje vezano
RAJŠKI GLASOVI
Injski Glasovi v usnje vezano
SK. UKR. elegantno vezano
SK. UZ DUSO, elegantno vezano z zaponko
VRTEC NEBEŠKI, v platno vezano

POUČNE KNJIGE:

Abečednik slovenski
Abečednik nemško-angelski tolmač
Domaci zdravnik, vezan
Domaci živilozdravnik
Nemščina brez učitelja
Grundris der slovenischen Sprache
vezano
Angelsčina brez učitelja
Mala Amerika
Angl. slov. in slov. angl. slovar
Kategizator veiki
Prva racunica
Slovar slov. nemški (Janežič - Bartel) nova izdaja
Slovar nemško-slovenski (Janežič-Bartel) nova izdaja
Zdrovnik, narodne pesmi, vezano, 1. 2. 3. in 4. zvezek vsaki po
Dobri Krov
Hltri racunari
Načok o pečarstvu
Novi domovinski zakon
Odvetniška tarifa
Poljedelstvo
Pezmarica, nagrobnice
Katekizator malii
Douk zarodenec
Slovensko-nemški slovar
Schimpffov slovensko-nemški slovar
Slovenščino-angelski slovenčina
Spiršnik Hujbavov pismen
Spretna kuharica
Trta u in trtojca
Zbirka domačih zdravil
Popolni nauk o čebelarstvu
Slovenska Amerika, I. in II. zvezek
Zvezek, vsaki po
Umetni živinorec
Umetni knetovalec
Zgodbe sv. pisma

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Andrej Hofer,
Avstrijska ekspedicija
Avstrijski junak, broš. vezano
Baron Lauden
Baron Trenk
Baron Wenzel
Belgianski biser
Beneševa vedečalka
Beracevne skrivnosti sto zvezkov
Beratice
Bitka pri Visu
Bojtek
Božični darovi
Burska vojska
Car's tesar
Grekovci na skal
Cesar Fran Josip
Girkana
Ciganova osnova
Ciganska sirotka, 23 zvezkov
Cvetinja porografska
Cvetko
Cas je zlato
Človek in pol
Črni bratovi
Dama, karmeljami
Dorinka, malo Crnogorska
Detelična življenje treh kranj bratov
Deset let v peku
Devica Orleanška
Don Kitot
Domna in tujem
Dorota in hvalenost
Era, zvezek
Eno leta Indijanci
Ernest Predjamski
Evstahija, dobra hči
Fabiola
Fra Diavolo
George Stephenson, oče telesnic
Grof Radec
Grof Beratice, sto zvezkov
Gordovnik, 2 zvezka
Griseida
Hedviga, banditova nevesta
Hildegarda
Hlupac Jernej
Hirlanda
Hubad, pripovedke, I. in II. zvezek
Istrarski vodnik po Gorenjskem
Indijski rihč
Islet v Carigrad
Indijska domovina
Ivan Resniklub
Izamani, malo Japonska
Izidor, pobožni kmet
Jama nad Dobrušo
Jaroni
Jutuljoki otroci
Jurčevičevi zbrani spisi
5. sv. vojni kraljici
6. sv. Moč in pravica
7. sv. Božič in sv. Jurij
9. sv. Med divema stoloma
11. sv. Veronika Desenska
Kaj se je Marku sanjalo
Kraljevič in berac
vezano
Kako postanemo starci
Kraljica Draga
Kristof Kolumbo
Kritičem sveta
Kraljevič in berac
Kraljevič Jurij
Krvava noč v Ljubljani
Leban, sto berac
Ljubzen in maščevanje, 102 zvezek
Makšimiljan
Mali vseznalec
Marjetica
Matjaž in polkova
Matjaž Štefan
Mati, socijalni roman
Mir božji
Mirko Poštenjakovič
Mladi samotor
Močni barbar Ravbar
Mrvti gostac
Mučenje
Na raslinoti potih
Naročna morja
Naročne pripovedki, I., II., III. in 4.
Narodni zvezek, vsaki po
Na divjem zapadu
Na božiču
Na Indijskih otokih
Najdenček
Na jutrovem

SPILMANOVE POVESTI:
1. sv. Ljubite svoje sovražnike
2. sv. Maron kralčanski deček
3. sv. Marijina otroka
4. sv. Praski Jude
5. sv. Ujetnik morskega roparja
6. sv. Arumugan sin indijskega kralja
7. sv. Zeljanov sužnji
8. sv. Tri indijske povesti
9. sv. Kraljčin nečak
10. sv. Zvezni sin
11. sv. Rdeča in bleva vrtinica
12. sv. Korejski brata
13. sv. Boj in zmaga
14. sv. Prisega buronskega glavarja
15. sv. Angelj sužnjev
16. sv. Zlatokop
17. sv. Povest med Indijanci
18. sv. Preganjanje indijskih misjonarjev
19. sv. Mlade mornarja

TALIJA:
Brat sokol
Dve tački
Idéana tačka
Kraljevič kralj
Neznan ne znaže
Pot do srca
Prvi ples
Putinarica
Raztresenca
Revček Andrejček
Rokovljavi, narodna liga
Starinarica
Trije tički
V medenih dneh

RAZGLEDNICE:
Newyorške, z cvetličnimi, humorističnimi, božičnimi, novoletnimi in velikonočnimi postlajami, ker se po koncu ducat po

Narodna nošnja in mesta Ljubljana, ducat po
Z. slikami mesta New York po
Razne svetle podobe po
ducat po
Albumi mesta New York - krasnimi slikami mesta

ZEMLJEVIDI:
Avstro - Ogrske, mali
Avstro-Ogrske, vezan
Kranjske dežele, mali
Združenih držav, mali
vzviki
Evropski vezan
Cornijske z novo bohinjsko in triško Železnicu
Celijska sveta
Balkanskih držav
Zemljevid: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania in West Virginia vsak 25 in komad.

Opomba: Naročilom je priložito denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakaznici, ali poštini znamkah. Poština je pri cenah že vračana.

HARMONIKE

bodisi sakrinskočki vrste izdelujem it popravljam po najnižji cenah, a delo tipečno in zanesljivo. V popravu same sišljive vsakde posluje, ker sem te nad 16 let takoj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu razmerje kranjske kakor vse druge harmonike te ratujem po delu kakor kdo vahete brez nadaljnje vprašanj.